

getve.

— Bolondság, ők márciusban építettek új házat — kiáltottam fel.
A fiu bölcs képet vágott.

— Hiába, most két hete lerontatta a város. Nemcsak ezt, azokat is — mutatott rá vagy tiz ilyen kőhalomra.

A nap nem nekem ragyogott már. Az eget is másokért puccolták olyan tiszta kékre. Egy szó sem jött ki a számon.

— Nem akartak kimenni a házakból — magyarázta tovább a fiu. Ezért aztán éjszaka jöttek a város emberei és beütötték a viskók oldalát. A félkaru nénit még meg is verték, mert belekapaszkodott az ajtóba és visitott, hogy inkább döntsék a fejére a házat, de mégse megy.

— Dehát miért csinálták ezt? — kérdeztem fulladó torokkal.

— Mert a várostól nem kértek engedélyt az építésre és a helyre. Ide sétautat akarnak csinálni.

Leültem egy kőre, a saját házunk romjára. Erre az édesanyám keserves nagy kudarcára. Sejtettem már mindent. Engem is unszolt már néhányszor, hogy ide építsünk. Azt hitte a falak kikerülnek az oldalban szétmáló sziklakövekből. Vályogot lehet földből gyurni, a kőműves sógorunk meg felrakja. Csak a fedél és az ajtó, ablak kerülne pénzbe. Az én ellenkezésem miatt azonban nem került rá sor. Távol tőlem úgy látszik felszabadult az én aggályoskodásom alól.

Sokáig elbámultam a Szinkör palával fedett kupoláját s a Sétatér évszázados gesztenyefáit. Az ölembe vett csomagot sötét elbusulásomban addig forgattam ide-oda, míg csak ki nem bomlott. Valami kihullott belőle s a körülöttem ácsorgó gyerekek készségesen kapkodtak utána. Egy pakli dohány volt az öt pakli közül, amit apámnak hoztam...

A nagyobbacska fiuk cigarettát kértek. Ezek a kölykök se változnak, az én időmben is tízéves korunkban kezdtünk dohányozni. De rég is volt, nyolc éve. Öreges jóakarattal sodortam nekik. Szívességüket egyébbel úgy sem tudtam volna meghálálni. A szívem teli volt súllyal.

A L K O N Y I R É V Ü L E T

Irta: HOLLÓS KORVIN LAJOS

*Fejem fölött egy szentjánosbogár
s egy repülőgép egyszerre repült.
A gép, mint vágyaim, már messze jár,
a bogár, mint én szoktam, egy rögre ült.*

*... Gyerekkorom hőkken fel elmosódva,
az elhagyott rét ablakunk alatt,
a békés nyomor városszéli odva,
s lámpáink: a szentjánosbogarak.*

*Apró, pillogó fények: ez a multam,
szelíd szemü és együgyü világ.
Én vagyok, ki azóta megvakultam,
vagy már senkise lát?...*

*Az alkonyban lebegő Lendvay-uccán,
hűvös villák között sétálok haza,*

*életem porzik mögöttem és úgy fáj,
mint elveszteit csata.*

*... Igen, a repülőgép. Akkor láttam
először, hogy a háború kitört.
Én gyermek vagyok most is, csak a lábam
alatt fogyott a föld.*

*A repülőgép, ő az én jövőm,
ő hozza el majd hozzám a halált,
fényeket hintve, torzan zümmögőn:
szörnyeteggé nőtt szentjánosbogár.*

*... Az ucca rövid és az ablakokból
gazdagok hívős boldogsága zsong,
zongora szól, erkélyen pálma bókol
s kezes bárány a gond.*

*Ő most szaladnék innen, mint gyerek.
— Az autósor előtt sofőrök állnak,
keztjük villog..., miattuk nem merek:
félek, tolvajt kiáltanának.*

*... Én nem loptam. Hisz arra sincs erőm,
hogy követelni tudjam, ami jár.
Csak révedek az elfutó időn
és zsongok, mint a szentjánosbogár.*

*... Legalább kétszázezer repülőgép
épülhetett már a jövő ellen.
Miért maradjak meg én? Hiszen ha szólnék,
nem lenne, aki feleljen...*

A MAI MAGYAR SZOCIOGRÁFIA ÉS AZ IRODALOM

Irta: GAÁL GÁBOR

A magyarországi irodalomban az utolsó évek folyamán sajátos eltolódás következett be az irodalmi műformák világában. Az irodalmi műformáknak a magyar irodalom nagyranövése óta uralkodó egyensúlya megrendült, a 'klasszikus' irodalmi formák szétestek, megbomlottak s olyan új irodalmi formák szerveződése indult, amelyek azelőtt vagy szórványosan (s ekkor is csak csonkán) vagy egyáltalán sohasem szerepeltek az irodalmi formák körében. Látszat szerint a mai magyar irodalmi termelés ugyan szintén a klasszikus írástípusokban (vers, próza, illetőleg regény, szindarab, elbeszélés, stb.) manifesztálódik, ezek a típusok azonban már senkinek a kezében sem tiszták. A verset az én és a kollektivitás, a prózai és drámai formákat pedig a múlt meghaladott és a jelen ki nem fejezett életszemlélete közti vívódás gyötri. A hagyományos formák ugyanugy, mint szülőanyjuk, a lét — szétesőben és újjászerveződőben s a régi tiszta formák helyére jó pár éve olyan alakuló-, kísérleti-formák kerültek, amelyek részben a tiszta formákból váltak ki,